

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Druhá změna parametrů nejen exekučních srážek ze mzdy pro rok 2022 - část 1.: Valorizace nezabavitelných částek (nezabavitelného minima) od 1. 4. 2022

Pro rok 2022 se již podruhé mění parametry exekučních srážek ze mzdy. V důsledku valorizace příslušného normativu nákladů na bydlení od 1. 1. 2022 byly zvýšeny nezabavitelné (exekučně nepostížitelné) částky (a také další veličiny potřebné pro výpočet srážek ze mzdy a obdobných příjmů). K obdobnému opatření dochází od 1. 4. 2022 v důsledku valorizace životního minima.

Nezabavitelné minimum není přesně to, co nezabavitelné částky

Je přitom potřeba odlišovat nezabavitelné částky od nezabavitelného minima, ačkoliv v běžné mluvě jsou oba pojmy často používány jako synonyma. Nezabavitelné minimum však není tvořeno jen nezabavitelnými částkami, ale též jednou nebo dvěma třetinami zbytku čisté mzdy po odečtení právě nezabavitelných částek. Právě až součet nezabavitelných částek čili celková - základní nezabavitelná částka a k tomu nejméně jedna třetina (pokud je sráženo pro přednostní pohledávky), popř. i dvě třetiny zbytku čisté mzdy (pokud je sráženo pro nepřednostní pohledávky), které zbývají po odečtení nezabavitelných částek, je celkovým nezabavitelným minimem, které musí zůstat povinnému dlužníkovi. Nezabavitelné minimum tak může být rovno nebo vyšší, než součet všech nezabavitelných částek daného povinného dlužníka čili jeho základní nezabavitelná částka.

Změny parametrů pravidelné i nepravidelné

Výše příslušného normativu se mění (resp. měnila dosud) pravidelně, každoročně a v pevném termínu. Proto si odborná a možná i laická veřejnost již zvykla na změnu vždy k počátku nového roku. Životní minimum se však mění nepravidelně a méně často. K jeho zvýšení došlo od 1. 4. 2022. (Znovu nikoliv k 1. lednu, ačkoliv se primárně předpokládá, že k jeho valorizaci má docházet s počátkem nového kalendářního roku.)^[1] Proto se nové parametry srážek ze mzdy v praxi uplatnily při zúčtování mzdy za leden 2022, tedy v praxi v únoru 2022, když pro exekuci na mzdu za prosinec 2021, zúčtovanou a vyplácenou v lednu 2022, platila ještě dřívější pravidla (pro rok 2021). Podobně se nejnovější parametry srážek ze mzdy v praxi uplatní v květnu 2022 při zúčtování mzdy za duben 2022.

Zatím stále nezažitá novinka - srážení paušální náhrady pro plátce mzdy (oněch 50 či méně Kč)

Další novinkou, a to již od 1. 1. 2022 je, že při výpočtech toho, co případně oprávněným věřitelům a co zůstane naopak povinnému dlužníkovi v rámci jeho nezabavitelného minima, je nutno nově zohledňovat paušálně stanovenou náhradu nákladů pro plátce mzdy (zaměstnavatele). Jde o marginální částku, ale její srážení mechanismus exekuce na mzdu nebo plat či obdobný příjem pochopitelně ovlivňuje. Připomeňme si dále (až ve 2. pokračování) tuto nezažitou problematiku, protože je opravdu čerstvá. A to tím spíše, že jsme si povšimli, že celá řada titulů, pravda, nikoliv

těch určených právníkům, ale veřejnosti, informovala o výši a uplatnění paušální náhrady pro plátce mzdy s chybami.

Co určuje parametry srážek čili čísla, podle kterých se počítá

Parametry (limity) nejen exekučních srážek ze mzdy pro daný kalendářní rok odvisí

1) od pravidelně pro každý kalendářní rok s účinností od 1. ledna nově (pro účely státní sociální podpory) vyhlášeného normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a

2) od výše životního minima jednotlivce, které je valorizováno nepravidelně resp. méně často.

Životní minimum jednotlivce bylo zvýšeno k 1. 4. 2022, předtím k 1. 4. 2020.

V závislosti na uvedených hodnotách se vypočte výše nezabavitelných částek, které musejí vždy zůstat povinnému dlužníkovi, výše jednotlivých třetin čisté mzdy po odečtení nepostižitelných částek určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy) nebo kolik naopak musí zůstat povinnému dlužníkovi, jakož i výše částky, nad kterou se sráží povinnému dlužníkovi bez omezení. *(Právě součet nezabavitelných částek čili celková - základní nezabavitelná částka a nejméně jedna třetina, popř. i dvě třetiny zbytku čisté mzdy (do určitého limitu), který zbývá po odečtení nezabavitelných částek, je nezabavitelným minimem, které vždy musí zůstat dlužníkovi.)*

Stanovení nezabavitelné částky

Nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částku na (osobu samotného) povinného (dlužníka) - zaměstnance *(popř. osobu pobírající určité peněžité částky - např. stanovené sociální dávky, s nimiž se při exekuci zachází jako se mzdou)* stanovíme jako 3/4 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy nově (nařízením vlády č. [75/2022](#) Sb.: v ust. § 1) určené částky **4250 Kč** (oproti dosavadním 3860 Kč) a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný (dlužník) žije (a to i když nebydlí v nájemním bytě), která **je od 1. 1. 2022** stanovena (nařízením vlády č. [507/2021](#) Sb.: v ust. § 2 písm. a) na **6815 Kč** - čili jako 3/4 z částky 11 065 Kč (součet částek 4250 Kč + 6815 Kč), dosud to byly 3/4 z částky 10 675 Kč. Nezabavitelná částka na povinného tak činí od 1. 4. 2022 **8298,75 Kč** (dosud to bylo 8006,25 Kč).

Nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu stanovíme jako 1/3 nezabavitelné částky na povinného, bude tedy činit **2766,25 Kč** (dosud to bylo 2668,75 Kč).

Na koho lze uplatnit částku na vyživovanou osobu

Na manžela povinného se započítává jedna třetina nezabavitelné částky, i když má samostatný příjem. K zápočtu částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žili ve společné domácnosti s povinným. Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna třetina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů.

Jedna třetina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. Příslušná nezabavitelná částka se tak nezapočítává na osobu, v jejíž prospěch byla nařízena exekuce pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá; je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.

Součet nezabavitelné částky na povinného a nezabavitelných částek na vyživované osoby

Nezabavitelnou základní (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby.

Jak počítat a zaokrouhlovat

Nezaokrouhlují se jednotlivé složky celkové nezabavitelné částky (t.j. nezabavitelné částky na povinného a nezabavitelné částky na vyživované osoby), ale **až jejich součet u jednotlivého povinného zaměstnance, tedy (až celková základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru**. Průběžné - případně v průběhu výpočtu resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné - zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Od jaké výše příjmu bez omezení

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, a to ve výši dvojnásobku součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy ve výši dvojnásobku součtu částek 4250 Kč a 6815 Kč, bude činit nově od 1. 4. 2022 **22 130 Kč** (dosud to bylo 21 350 Kč). Je to tedy hranice od, které je mzda již plně zabavitelná.

	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2021 do 31. 3. 2022 resp. do zúčtování příjmu za březen	od 1. 4. 2022 resp. od zúčtování příjmu za duben 2022
Nezabavitelná částka na povinného v Kč	8006,25	8298,75
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu v Kč (1/3 nezabavitelné částky na povinného)	2668,75	2766,25
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (tzv. 100%ní částka výpočtové základny) čili hranice, nad kterou je mzda již plně zabavitelná, v Kč	21 350	22 130
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	7116	7376

Připomenutí postupu při srážkách čili výpočtového vzorce srážek ze mzdy

Nyní rámcově připomeňme výpočtový vzorec srážek ze mzdy (v jehož rámci je třeba po odečtení nezabavitelných částek rozdělit přebývající částku čisté mzdy až do částky, nad kterou se srazí bez omezení, na třetiny), jakož i celkový (další) postup při realizaci srážek ze mzdy.

Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od hrubé mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážena z příjmů ze závislé činnosti a pojistné odvody. Z takto vypočtené čisté mzdy zaměstnance (povinného) se odečte (základní) nezabavitelná částka, která je součtem nezabavitelné částky na samotného povinného (dlužníka) a nezabavitelných částek na jím vyživované osoby.

I tomu největšímu dlužníkovi, na kterého je uvalena i několikerá exekuce srážkami ze mzdy, musí vždy zůstat (a tedy oprávněným věřitelům nikdy nepřipadá) alespoň toto nezabavitelné minimum ve výši součtu nezabavitelných částek (základní nezabavitelná částka) a, pokud ještě něco po odečtení nezabavitelných částek z čisté mzdy zůstalo, tak také další částky, jak jsou dále uvedeny (a to jedna nebo dvě třetiny onoho zbytku čisté mzdy převyšujícího základní - celkovou - nezabavitelnou částku).

Počítání po třetinách zbytku čisté mzdy v závislosti na typu dluhu (uspokojované pohledávky)

Pokud zbylá čistá mzda (tzv. výpočtová základna) - po odečtení základní (celkové) nezabavitelné částky - je rovna nebo nižší 22 130 Kč, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách. (Maximální výše jedné třetiny z 22 130 Kč je 7376,66 Kč. (Dosud činila maximální výše jedné třetiny zbytku čisté mzdy 7116 Kč z 21 350 Kč). Případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi náleží povinnému.)

Zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek až do částky, nad kterou se sráží bez omezení (22 130 Kč), se rozdělí na tři třetiny. **Částka přesahující hranici 22 130 Kč se sráží bez omezení.**

1. třetina (zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek) **je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina).** **2. třetina** (zbytku čisté mzdy) **slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplátí se povinnému.** **3. třetina** (zbytku čisté mzdy) **se vždy vyplátí povinnému.**

Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1. Částka zbytku čisté mzdy přesahující částku, nad kterou se sráží bez omezení, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující částku, nad kterou se sráží bez omezení, je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je tedy součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky (a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi).

Přednostní pohledávky a ostatní - nepřednostní pohledávky

Přednostními pohledávkami jsou:

Přednostními pohledávkami jsou

- a)** pohledávky výživného;
- b)** pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví;
- c)** pohledávky náhrady újmy, způsobené úmyslnými trestnými činy;
- d)** pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění,
- e)** pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění a

úrazového pojištění,

f) pohledávky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pohledávky pojistného na veřejné zdravotní pojištění,

g) pohledávky náhrady přeplatků na podpoře v nezaměstnanosti a podpoře při rekvalifikaci,

h) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách státní sociální podpory,

i) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,

j) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény,

k) pohledávky za náhradní výživné.

Ostatní pohledávky jsou nepřednostní.

Postavení přednostní pohledávky má nově (od 1. 1. 2022) i paušální náhrada náhrada nákladů pro plátce mzdy, které se budeme věnovat příště ve 2. části.

Závěr: Od kdy nové limity srážek ze mzdy

Plátce mzdy (zaměstnavatel) uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky (a další uvedené nové parametry srážek ze mzdy) poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky mění. Nové nezabavitelné částky vypočtené k 1. 4. 2022 na základě valorizace životního minima od 1. 4. 2022 ovlivňují (až) mzdu za měsíc duben 2022, zúčtovanou a vyplácenou v květnu 2022, zatímco mzda za měsíc březen 2022 vyplácená v dubnu 2022 bude (ještě) zúčtována podle dosavadních nezabavitelných částek.

A ještě u pozornosti - informace o odlišných přístupech

Musíme však upozornit na jistý problém, resp. rozpory. V našem článku, pokud jde o konstrukci parametrů srážek ze mzdy v roce 2022, zohledňujeme toliko dvě legislativní opatření, když počítáme

1) se změnou příslušného normativu nákladů na bydlení k 1. 1. 2022, která byla provedena nařízením vlády č. 507/2021 Sb. a

2) se změnou životního minima od 1. 4. 2022 (dle nařízení vlády č. [75/2022 Sb.](#)).

Nicméně s účinností od 28. ledna 2022 došlo k další změně příslušného normativu pro rok 2022, a to zákonem č. [17/2022 Sb.](#) Částka navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení v Kč pro 1 osobu v bytě užívaném na základě nájemní (a podnájemní) smlouvy, a to toliko pro rok 2022, činí 1120 Kč. Příslušný normativ tak činí 1120 Kč + námi uváděných (a původně s účinností od 1. 1. 2022 stanovených) 6815 Kč, tedy celkem 7935 Kč! Této hodnotě pochopitelně odpovídají, resp. by odpovídaly zcela jiné parametry srážek ze mzdy - vyšší nezabavitelné částky i vyšší hodnota částky, nad kterou se (po odečtení nezabavitelných částek od zbytku čisté mzdy) sráží bez omezení. A to již od 1. 1. 2022, stejně jako od 1. 4. 2022.

Podle ust. § 4 nařízení vlády č. [595/2006 Sb.](#), o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být

sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění pozdějších předpisů, platí, že: *Zvýší-li se částky životního minima nebo normativních nákladů na bydlení, uplatní plátce mzdy nově vypočtenou nezabavitelnou částku a částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují.*

Jestliže by tedy bylo nutno zohlednit (započíst) i druhou změnu normativu nákladů na bydlení pro rok 2022, jejíž účinnost je stanovena k 28. 1. 2022, potom by již pro srážky ze mzdy za měsíc leden 2022, platily vyšší nezabavitelné částky a vyšší částka, nad kterou se se srazí bez omezení. Obdobně by byly vyšší tyto částky od 1. 4. 2022 v závislosti na navazující zvýšení životního minima, které ovlivňuje srážky ze mzdy za měsíc duben 2022.

	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2021 do 31. 3. 2022 resp. do zúčtování příjmu za březen	od 1. 4. 2022 resp. od zúčtování příjmu za duben 2022
Nezabavitelná částka na povinného v Kč	8846,25	9138,75
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu v Kč (1/3 nezabavitelné částky na povinného)	2948,75	3046,25
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (tzv. 100%ní částka výpočtové základny) čili hranice, nad kterou je mzda již plně zabavitelná, v Kč	23 590	24 370
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	7863	8123

Autor článku se však přiklání k výkladovému přístupu některých soudů, které mimořádné a dočasné zvýšení normativu pro účely exekučních srážek ze mzdy resp. oddlužení při insolventci nezohledňují:

- [Microsoft Word - Opatření IS 10 3 2022 HK.rtf \(justice.cz\)](#)
- [ffff64ce-aa50-4350-abc5-dce40dd6984f \(justice.cz\)](#)

Nepočítáme tak se změnou normativu k 28. 1. 2022, ale jen k 1. 1. 2022, jakož i se změnou životního minima k 1. 4. 2022. Ostatně proto jsme o žádné jiné změně parametrů srážek ze mzdy, než od 1. 1. 2022 (a dle právního stavu k 1. 1. 2022), neinformovali a spolehli se na to, že dostačují informace o zvýšení nezabavitelných částek odvozené od valorizace normativu nákladů na bydlení s účinností od 1. 1. 2022: [Změny nejen exekučních srážek ze mzdy pro rok 20 | epravo.cz](#) . Domníváme se, že druhé navýšení normativu pro rok 2022 platí pouze pro účely státní sociální podpory.

Dlužno však upozornit, že odlišný názor zaujímá Ministerstvo spravedlnosti >>> [zde](#).

Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovně-právní a související občansko-právní legislativu

[1] Srov. ust. § 9 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu (č. [100/2006](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů) upravující mechanismus valorizace k 1. lednu kalendářního roku, a ust. § 9 odst. 2 téhož zákona, upravujícího valorizaci k jinému -mimořádnému termínu.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní důsledky aplikace českého sociálního zabezpečení při absenci výjimky dle čl. 16 nařízení \(ES\) č. 883/2004](#)
- [Výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. f\) a g\) zákoníku práce a jejich aplikační rozdíly – 1. díl](#)
- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulatorní paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci – 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)